

TILSYNSUTVALGET FOR DOMMERE

KLAGE FRA A, PÅ TINGRETTSDOMMER B, X TINGRETT

Tilsynsutvalget for dommere har i møte den 29. september truffet vedtak i ovennevnte klagesak.

Vedtaket er truffet av følgende medlemmer: Anne Lise Rønneberg, leder, Jon Høyland, Halvor Kjølstad, Trine Buttingsrud Mathiesen og Wenche Frogn Sellæg.

Ved brev 1. juli 2003 har A v/styreformann C inngitt klage på tingrettsdommer B. Ved brev 13. august 2003 har sekretariatet tilskrevet klageren og gjort oppmerksom på at klagen vurderes avvist, idet "klagen synes å gjelde misnøye med rettsavgjørelser og utøvelse av dømmende virksomhet". Tingrettsdommer B ble orientert ved gjenpart av sekretariatets brev.

Ved nytt brev av 15. august 2003 har A avgitt tilleggsuttalelse. Det fremgår av denne at klageren ikke aksepterer at det dreier seg om forhold som ligger utenfor utvalgets kompetanse. Tingrettsdommer B har avgitt uttalelse 21. august 2003. Begge parter er orientert om hverandres uttalelser. De er samtidig meddelt at tilsynsutvalget tar sikte på å behandle saken i møte den 29. september.

Klager – A v/styreformann C – har i hovedsak anført følgende:

Klagen gjelder ulike forhold knyttet til tingrettsdommerens behandling av tingrettens sak nr. -----, og særlig den avsatte kjennelse av 13. november 2002 i samme sak. Dommeren har etter klagerens oppfatning utøvd sin dommergjerning i strid med god dommerskikk.

I klagen anføres følgende:

1. " B har, utenfor saksbehandlingen diskutert saken med saksøkers motpart, et hotell i X. I sin kjennelse viderebringer B synspunkter til saksøkte som ikke har fremkommet i saken, og som han må ha fått muntlig, ikke fra saksøktes advokat (i Oslo), men fra personer i X knyttet til vår motpart. Dette gjelder bl.a. et synspunkt (se nederst på s 5 i vedlagt kjæremål) om hvilket selskap saksøkte hele tiden forholdt seg til.
2. B har, uten annen grunn enn at han ikke liker en bestemt part, forsøkt å frata saksøkers rett til å føre sak for den domstol saken hører hjemme. Det står (med åpenbare unntak) ikke til B å avgjøre hvilke parter som kan få reise sak for X Tingrett. Synden refererer seg til B`s behandling av saksøkers kjæremål og til hans vegring mot å oppheve sin første kjennelse og å la saken gå for X Tingrett. Anklagen er da selvsagt fundert på at B, i det minste innerst inne, vet at sin kjennelse, i tillegg til å være dum, mangler lovhjemmel, begrunnelse og flere andre betingelser for at B`s første kjennelse i anstendighetens, for ikke å si lovlighetens, navn kan være riktig. Mye kan sies om saksøkers kjæremål,

men det er grundig nok og tydelig nok til at tilsynsutvalget, som alle andre, kan se at nesten hvert eneste avsnitt i B's kjennelse faller, ofte på sin egen urimelighet.

3. B har unnlatt å erklære seg som inhabil. De færreste klarer å bli utsatt for kritikk uten å reagere negativt mot den eller de som fremsetter kritikken. Dette er spesielt, i det minste opp til et visst punkt, i tilfelle der kritikken er saklig og grunnlagt. B burde faktisk, etter å ha mottatt saksøkers kjæremål, straks erklært seg som inhabil for i det hele tatt unngå mistanke om partiskhet. Han burde uansett ha fratrudd når han har følt seg støtt av vår kritikk. Noe hans svarbrev på en henvendelse klart viser.
 - Ikke bare ved at han forsøker å unndra seg kritikken ved å skyve sitt embete foran seg (brevet er avsendt i tingrettens navn på en henvendelse B umulig kan ha tolket som noe annet enn en henvendelse til seg personlig).
 - Ikke bare ved at han illuderer en forpliktelse til å trekke saksøkers henvendelse inn i saksøkers pågående sak og, sannsynligvis (også) drevet av et ønske om å skade saksøker og hans sak, varsle saksøkers motpart om saksøkers 100% irrelevante henvendelse,
 - Men også ved at han, med sin referanse til saksøkers kjæremåls "form", uttrykkelig tilkjenner at sine holdninger er påvirket. Da i negativ retning.
4. B har, med bevisst uoppriktige fremstillinger, forsøkt å hvitevaske sine synder med å påberope seg ikke-eksisterende støtte for sine handlinger i lagmannsrettens kjennelse. I et besynderlig brev av 13.05.03 slår B, på side en i femte avsnitt, det fast hvorfor lagmannsrettens kjennelse ble en annen enn B's. Det forhold som anføres er imidlertid ikke engang perifert berørt i lagmannsrettens kjennelse (det er heller ikke berørt i B's kjennelse) og det er derfor klart nok at B's historieforfalskning er intet annet enn et uredelig og patetisk forsøk på å gjøre seg bedre enn han er. Og spørsmålet presser seg på: Hva har en slik person å gjøre som dommer i det norske rettsvesen?
5. B har unnlatt å svare på brev fra en part i en sak som sakens innhold. Saksøkte har produsert et prosesskriv i saken som saksøker ikke vet om saksøkte har fått tilgang til. To ganger har B ignorert henvendelser til tingretten om å få opplyst dette.
6. B har unnlatt å etterkomme anmodninger om å fratse saken. Saksøkers kjæremål konstituerte selvsagt, i hvert fall når saken ble tilbakevist til tingretten, en oppfordring til B om å fratse saken. Den ene part hadde på det tidspunkt null tiltro til B's redelighet, evner og habilitet for øvrig. Brev av 12.05.03 utgjorde selvsagt en ny oppfordring til B om å trekke seg. Og i fortsatt mangel på svar ble B i brev av 25.06.03 uttrykkelig oppfordret om å fratse saken."

Innklagede – tingrettsdommer B – har uttalt følgende:

"Saken det refereres til ble etter et par måneders saksforberedelse avvist ved kjennelse av 13.11.02 fordi saksøker manglet partsevne da foretaket var slettet etter konkurs. Beklageligvis hadde saksøker uten å opplyse dette sommeren 2002 stiftet nytt selskap

med samme navn og registrert dette høsten 2002 til tidspunkt som gjorde at forholdet ikke ble avdekket før avvisning, jfr. vedlegg 3 til klagen. Etter kjæremål ble forholdet klart og lagmannsretten opphevet avvisningskjennelsen. Lagmannsretten overså imidlertid nytt avvisningsgrunnlag, nemlig at stiftelsen av nytt selskap i tid lå etter forliksbehandling av saken. Avvisning på dette grunnlag er så besluttet av tingretten v/sorenskriver D i kjennelse av 08.08.03. Kjennelsen er påkjært til lagmannsretten.

Min avvisningskjennelse var verken ubegrunnet eller ulovhjemlet slik faktum da var opplyst. Øvrige karakteristikker, som hele saken er preget av, avstår jeg fra å kommentere.

Til de enkelte punkter:

1. Jeg har ikke diskutert sakens realiteter med saksøkte eller andre, og vet ikke hva det siktes til her. Ulik forståelse av opplysningene i saken, må en saksøker finne seg i.
2. Jeg har ingen kjennskap til saksøker eller representanten C og har ingen personlig oppfatning vedr. disse. At tingretten avgjør avvisningsspørsmål i 1. instans behøver ingen forklaring.
3. I den utstrekning saker vinnes/tapes er ca 50% av partene misfornøyd med avgjørelse og kritikk mot dommeren kommer ofte frem i en eller annen form. Dette er dagliglivet for en dommer og ikke spesielt i denne sak, selv om omfanget av – og formen på kritikken er spesiell. Jeg har intet personlig forhold til saksøker og derfor er alle henvendelser fra meg gjort som dommer ved dette embete. Motparten er underrettet idet jeg som dommer finner det ukorrekt å ha kontakt med en av partene uten at det er kjent for den andre. Jeg har ikke hatt noen hensikt/ønske om å behandle saksøker på annen måte enn andre. At jeg unnlater å medvirke til at min familie trekkes inn i en sak som vedrører kun jobben min, er for meg selvfølgelig. Min befatning med saken etter at kjæremålet forelå er av rent ekspedisjonsmessig karakter og foranlediget ikke noe grunnlag for å frasi meg saken.
4. Jeg viser her til brevet av 13.05.03, jfr. foran. Jeg står fast ved innholdet, foranlediget av at saksdokumentene da var mottatt i retur fra lagmannsretten og saken igangsatt ved brev herfra 08.05.03 til begge parter. Jeg så ingen grunn til at kjennelsen av 13.11.02 skulle være noe tema i fortsettelsen.
5. og 6. Av rent praktiske grunner i forbindelse med fravær, sykdom og ferieavvikling overtok sorenskriver D videre saksforberedelse i saken. Hvorfor brev av 12.05.03 og purring av 04.06.03 eventuelt ikke er besvart, har jeg ikke kunnskap om. Det kan ha oppstått en glipp her ved skifte av dommer. At saksøker fortsatt prøver å fremtvinge dommerbytte har jeg ingen kommentarer til bortsett fra at en prosessordning som tillater slikt vil ha store svakheter.”

Tilsynsutvalget for dommere ser slik på saken:

Utvalget legger til grunn at saken er klar for behandling. Slik saken er opplyst, finner utvalget det åpenbart unødvendig å høre partenes muntlige forklaringer, jf domstolloven § 238 annet ledd annen setning. Partene har heller ikke anmodet om dette.

Innledningsvis skal generelt bemerkes at tilsynsutvalget kan treffe vedtak om disiplinærtiltak dersom en dommer forsettlig eller uaktsomt overtrer de plikter som

stillingen medfører, eller for øvrig opptrer i strid med god dommerskikk, jf domstoloven § 236 første ledd.

Imidlertid gjelder det visse, lovbestemte unntak fra denne myndigheten. Et viktig unntak er bestemmelsen i domstoloven § 236 fjerde ledd, som sier at utvalget ikke kan vurdere forhold som kan overprøves etter reglene i rettspleielovgivningen for øvrig. Dette betyr at dersom et forhold kan brukes som grunnlag for kjæremål eller anke til høyere domstol, kan tilsynsutvalget ikke prøve dette. Denne bestemmelsen kan ikke unngås ved at man påberoper seg forholdet etter at et kjæremål eller anke har vært prøvet av ankeinstansen på andre grunnlag.

Videre følger det av domstoloven § 237 fjerde ledd at dommeren må klages inn for tilsynsutvalget innen tre måneder etter at det påklagede forhold fant sted, eller etter at klageren ble kjent eller burde vært kjent med dette forholdet. Det er opp til utvalget selv å avgjøre om det vil ta opp til behandling en klage når denne fristen er utløpt. Under enhver omstendighet løper en ettårsfrist.

Tilsynsutvalget er av den oppfatning at klagerens ankepunkter, hvor også noen er fremsatt etter klagefristens utløp, jf nedenfor, i hovedsak gjelder uttalt misnøye med dommerens avvisningskjennelse i anledning anlagt søksmål for tingretten. Forholdene er likevel av noe ulik art, og utvalget vil derfor ta for seg hvert enkelt punkt i klagen.

For så vidt gjelder de forhold som omfattes av klagens pkt 1 – 3, er klagefristen på tre måneder utløpt. I tillegg er tilsynsutvalget ikke i tvil om at særlig forholdene under pkt 2 og 3 gjelder klagerens uttalte misnøye med dommerens kjennelse. Dette kan utvalget ikke prøve. Utvalget har heller ikke anledning til å vurdere om en dommer er eller var å anse som inhabil i en konkret sak. En fremsatt habilitetsinnsigelse kan bare prøves av domstolene selv.

Etter utvalgets oppfatning er det nær sammenheng mellom klagens pkt 3 og 6, idet begge ankepunkter synes å berøre dommerens påståtte inhabilitet. Tilsynsutvalget har ikke anledning til å vurdere en dommers habilitet i en konkret sak. Dette hører under domstolenes avgjørelser. Generelt vil likevel utvalget bemerke følgende:

Dersom en dommer ikke etterkommer partens anmodning om å fratse saken, må parten enten slå seg til ro med dette, eller fremsette habilitetsinnsigelse. En anmodning om å fratse vil ofte kunne oppfattes som en slik innsigelse, og deretter tas under forskriftsmessig behandling. Hvorvidt dommeren hadde grunn til å gjøre det i nærværende tilfelle, har utvalget ikke grunnlag for å mene noe om. Imidlertid fremgår det av klagens pkt 6 at klageren er/var av den oppfatning at dommeren burde fratråd etter at lagmannsretten opphevet avvisningskjennelsen. Uten at utvalget tar standpunkt til realiteten, idet dette ligger utenfor utvalgets kompetanse, vil utvalget generelt bemerke at en opphevelse i seg selv ikke medfører inhabilitet for vedkommende tingrettsdommer under sakens videre gang. Et slikt resultat ville være i strid med norsk prosessordning.

Til klagens pkt 4 bemerkes at også denne del av klagen åpenbart gjelder misnøye med den kjennelse som ble avsagt.

Vedrørende punkt 5 vises til tingrettsdommer B's redegjørelse i hans uttalelse til klagen. På dette tidspunkt var saken overlatt til en annen dommer, og han kan vanskelig klandres for at de nevnte brev ikke er besvart.

Etter dette må klagen dels avvises som for sent fremsatt, dels fordi den gjelder forhold som ligger utenfor utvalgets kompetanse. Når det gjelder det forhold som er realitetsbehandlet kan dommeren ikke ses å ha opptrådt i strid med god dommerskikk. Det er ikke grunnlag for disiplinærtiltak mot dommeren.

Etter dette fatter tilsynsutvalget for dommere slikt enstemmig

vedtak:

Klagen avvises for så vidt gjelder klagens punkt 1-4 og pkt 6. Når det gjelder klagens punkt 5 er det ikke grunnlag for disiplinærtiltak mot tingrettsdommer B.

* * * * *

Tilsynsutvalgets vedtak kan ikke påklages etter forvaltningslovens regler. Partene i saken kan bringe utvalgets vedtak inn for tingretten ved søksmål. Søksmålsfristen er to måneder etter at partene ble underrettet om vedtaket. Det vises nærmere til domstoloven § 239.